

การพัฒนาประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี

องค์การบริหารส่วนตำบลทาบลาดุก จังหวัดลำพูน

ในปี 2540 หลังจากองค์การบริหารส่วนตำบลทาบลาดุกได้รับถ่ายโอนภารกิจในการจัดเก็บภาษีรายได้ท้องถิ่นจากทางสภาตำบลมาแล้ว พบว่าการตรวจสอบบัญชีรายชื่อผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากรที่รับถ่ายโอนมานั้นยังไม่สมบูรณ์ครบถ้วนตามความเป็นจริง ประกอบกับการขาดความรู้ความเข้าใจถึงหน้าที่ในการชำระภาษีของประชาชน ส่งผลให้ อบต.ทาบลาดุกสามารถจัดเก็บภาษีได้น้อย ความจำเป็นในการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีท้องถิ่น จึงเป็นสิ่งที่ อบต. ควรเร่งดำเนินการ

วิถีใหม่

ปี 2542 อบต.ทาบลาดุก จึงจัดโครงการ "การการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี" ซึ่งเป็นการออกสำรวจและจัดทำฐานข้อมูลการจัดเก็บภาษี รวมถึงการออก อบต.เคลื่อนที่เพื่อการจัดเก็บภาษี ซึ่งเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน

ข้อมูลพื้นฐานปีปัจจุบัน
: ปี พ.ศ. 2546

อำเภอ : แม่ทา

จังหวัด : ลำพูน

ประชากร: 7,702 คน

พื้นที่ : 147.74 ตร.กม.

ประเภทท้องถิ่น :
องค์การบริหารส่วนตำบล

การเลือกตั้ง : ทางอ้อม

ผลงานที่ได้ดำเนินการ

1. สำรวจและจัดทำข้อมูลผู้เสียภาษีอากร

- ลงพื้นที่เพื่อสำรวจสภาพชุมชนและทรัพย์สินที่เป็นฐานภาษีอากรประเภทต่างๆ เช่น ป้ายโฆษณาที่ดิน โรงเรือน หรือสิ่งปลูกสร้างต่างๆ ก่อนการออกหน่วยเคลื่อนที่ ดังตัวอย่างตารางการออกสำรวจต่อไปนี้

แผนการออกสำรวจภาษี ปี 2546

ชื่อหมู่บ้าน	วันที่ออกสำรวจ	เวลาที่ออกสำรวจ
1.บ้านทาเกุ	22 – 23 ธันวาคม 2546	09.30 – 16.00
2.บ้านทาป่าสัก	23 – 24 ธันวาคม 2546	09.30 – 16.00
3.บ้านทาทุ่งไฟ	25 ธันวาคม 2546	09.30 – 14.00
4.บ้านทาขมภู	26 ธันวาคม 2546	09.00 – 16.00
5.บ้านทาบลาดุก	27 – 29 ธันวาคม 2546	09.30 – 16.00
6.บ้านทาป่าเปา	30 ธันวาคม 2546	09.00 – 16.00
7.บ้านสถานี	31 ธันวาคม 2546	14.00 – 16.00
8.บ้านทาสองท่า	31 ธันวาคม 2546	09.30 – 14.00
9.บ้านศรีทรายมูล	5 - 6 มกราคม 2547	09.30 – 16.00
10.บ้านปงอ้อ	7 มกราคม 2547	09.30 – 14.00
11.บ้านแม่ป่าช้า	7 มกราคม 2547	14.00 – 16.00
12.บ้านป่าดิง	8 มกราคม 2547	09.30 – 13.00
13.บ้านป่าดิงเหนือ	8 มกราคม 2547	13.00 – 16.00

- ปรับปรุงฐานข้อมูลผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากรเป็นประจำก่อนการออกหน่วยเคลื่อนที่จัดเก็บภาษีอากรสำหรับประชาชนที่ค้างชำระภาษีอากร อบต.ทาบลาดจะดำเนินการออกหนังสือติดตามทวงถาม
- 2. ออกหน่วยเคลื่อนที่จัดเก็บภาษีอากร**
- ออกจัดเก็บภาษีอากรในพื้นที่หมู่บ้านในวันและเวลาราชการ ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงมีนาคมเป็นประจำทุกปี ดังตัวอย่างตารางการออกหน่วยเคลื่อนที่จัดเก็บภาษีต่อไป

แผนการออกบริการประชาชนในการชำระภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย และใบอนุญาตประกอบกิจการอันเป็นอันตรายต่อสุขภาพ ปี 2543

หมู่บ้าน	กำหนดการปฏิบัติการ	เวลา	สถานที่
1.บ้านท่ากู่	10 กุมภาพันธ์ 2543	9.00 – 12.00 น.	ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 1
2.บ้านท่าป่าสัก	11 กุมภาพันธ์ 2543	9.00 – 12.00 น.	ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 2
3.บ้านท่าทุ่งไผ่	14 กุมภาพันธ์ 2543	9.00 – 12.00 น.	ที่ทำการ อบต.ทาบลาด
4.บ้านท่าขมิ้น	14 กุมภาพันธ์ 2543	9.00 – 12.00 น.	ที่ทำการกำนัน ต.ทาบลาด
5.บ้านท่าปลาดุก	15 กุมภาพันธ์ 2543	9.00 – 12.00 น.	ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 1
6.บ้านท่าป่าเปา	16 กุมภาพันธ์ 2543	9.00 – 12.00 น.	ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 6
7.บ้านท่าสองท่า	17 กุมภาพันธ์ 2543	9.00 – 12.00 น.	ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 7
8.บ้านศรีทรายมูล	18 กุมภาพันธ์ 2543	9.00 – 12.00 น.	ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 9
9.บ้านปงอ้อ	22 กุมภาพันธ์ 2543	9.00 – 12.00 น.	ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 10
10.บ้านสถานี	23 กุมภาพันธ์ 2543	9.00 – 12.00 น.	ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 11
11.บ้านแม่ป่าช้า	24 กุมภาพันธ์ 2543	9.00 – 12.00 น.	ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 12
12.บ้านป่าดงใต้	25 กุมภาพันธ์ 2543	9.00 – 12.00 น.	ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 13

3. การประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เรื่องภาษีอากร

- จัดทำแผ่นพับใบปลิวให้ความรู้ในเรื่องภาษีอากรประเภทต่างๆ แจกจ่ายให้กับประชาชน
- ประกาศแจ้งวันเวลาและสถานที่ในการออกสำรวจฐานข้อมูลในการจัดเก็บภาษีและออกหน่วยเคลื่อนที่เพื่อจัดเก็บภาษีอากร โดยประสานงานเป็นหนังสือแจ้งให้แก่กำนัน ผู้ใหญ่บ้านและสมาชิกสภา อบต. ให้ช่วยดำเนินการประชาสัมพันธ์อีกช่องทางหนึ่ง

การระดมทรัพยากร

ค่าใช้จ่าย/การลงทุน

1. ค่าน้ำมันรถยนต์ในการออกหน่วยบริการจัดเก็บภาษีอากร ประมาณปีละ 400 บาท งบประมาณของ อบต.

อุปกรณ์/เครื่องมือ

1. รถยนต์/พาหนะในการเดินทางออกสำรวจฐานภาษีและออกหน่วยเคลื่อนที่จัดเก็บภาษี

บุคลากร

1. เจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ ทำหน้าที่ออกสำรวจฐานข้อมูลการจัดเก็บภาษีและออกจัดเก็บภาษี ปีละประมาณ 30 วัน
2. หัวหน้างานส่วนงานคลัง ทำหน้าที่ออกสำรวจฐานข้อมูลการจัดเก็บภาษีและออกจัดเก็บภาษี ปีละประมาณ 30 วัน
3. หัวหน้าส่วนโยธา ทำหน้าที่ออกสำรวจฐานข้อมูลการจัดเก็บภาษี ปีละประมาณ 10 – 15 วัน
4. ปลัด อบต. ทำหน้าที่ออกจัดเก็บภาษีปีละ ประมาณ 10 - 15 วัน

ขั้นตอนในการดำเนินการ

วันเดือนปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
ปี 2540	อบต. ทาปลาตูก ได้รับโอนภารกิจในการจัดเก็บภาษีท้องถิ่นมาจากสภาตำบล	ปลัด อบต./หัวหน้าส่วนงานคลัง
ปี 2542	อบต. พบปัญหาความไม่สมบูรณ์ของระบบข้อมูลผู้เสียภาษีและปัญหาในการจัดเก็บภาษีไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วย	
	ปลัด อบต. จึงริเริ่มแนวคิดในการจัดทำโครงการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี ซึ่งประกอบด้วย การออกสำรวจฐานภาษีและออก อบต. เคลื่อนที่เพื่อจัดเก็บภาษี โดยได้ปรึกษากับ ● เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในส่วนงานคลังของ อบต. ● ประธานกรรมการบริหาร อบต. ถึงความเป็นไปได้และความสมเหตุสมผลในการดำเนินการ ● ประธานคณะกรรมการบริการ อบต. นำเรื่องปรึกษากับผู้ใหญ่บ้านในตำบลถึงการออกสำรวจฐานข้อมูลในการจัดเก็บภาษีของ อบต.	ปลัด อบต./ประธานคณะกรรมการบริหาร อบต.
ตุลาคม 2542	อบต. ขอคัดลอกข้อมูลเพื่อใช้เป็นฐานในการออกสำรวจฐานข้อมูลเพื่อการจัดเก็บภาษี	อบต./สำนักงานที่ดินอำเภอ
	อบต. แจ้งข้อมูลในการออกสำรวจจัดทำฐานภาษีแก่ผู้ใหญ่บ้านและสมาชิกสภา อบต. ให้ช่วยประชาสัมพันธ์การออกสำรวจฐานภาษีให้ประชาชนได้รับทราบล่วงหน้า เป็นเวลา 2 สัปดาห์ โดย อบต. จะดำเนินการในช่วงเวลาเดียวกันนี้ของทุกปี	อบต.
พฤศจิกายน - ธันวาคม 2542	อบต. ออกสำรวจฐานภาษีอากรประเภทต่างๆ เช่น ป้ายโฆษณา ที่ดิน โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างต่างๆ ทั้ง 14 หมู่บ้านในวันและเวลาราชการ พร้อมทั้งปรับปรุงฐานข้อมูลผู้มีหน้าที่เสียภาษี โดยจะดำเนินการในช่วงเวลาเดียวกันนี้ของทุกปี	หัวหน้าส่วนการคลัง/หัวหน้าส่วนโยธา/เจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้
	แจ้งผลการประเมินภาษีและกำหนดเวลาที่ต้องชำระให้แก่ผู้มีหน้าที่ชำระภาษีในแต่ละปี	ส่วนการคลัง/อบต.
กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2543	อบต. แจ้งข้อมูลในการออกหน่วยจัดเก็บภาษีเคลื่อนที่แก่ผู้ใหญ่บ้านและเจ้าของสถานที่ที่ทาง อบต. จะเข้าไปขอใช้สถานที่ชั่วคราวในการจัดเก็บภาษี ล่วงหน้า 2 สัปดาห์ โดย อบต. จะดำเนินการในช่วงเวลาเดียวกันนี้ของทุกปี	หัวหน้าส่วนงานคลัง
	อบต. เริ่มดำเนินการออกหน่วยเคลื่อนที่เพื่อจัดเก็บภาษีในช่วงเวลานี้ของทุกปี เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน โดยกิจกรรมที่ได้ดำเนินการในแต่ละปีคือ ● รับชำระภาษี ● ประชาสัมพันธ์และทำความเข้าใจหน้าที่ในการชำระภาษีให้ประชาชนได้รับทราบ	ปลัด อบต./หัวหน้าส่วนการคลัง/เจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้

หน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการ

-- หน่วยงาน/องค์กร --

เจ้าของสถานที่ที่ใช้เป็น
หน่วยจัดเก็บภาษีเคลื่อนที่
ชั่วคราว

สมาชิกสภา อบต. และ
กำนันผู้ใหญ่บ้าน

สำนักงานที่ดินอำเภอแม่ทา

-- บทบาทความร่วมมือ --

ให้การสนับสนุนด้านสถานที่ที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีอากรเป็นการ
ชั่วคราว

ให้ความช่วยเหลือด้านการประชาสัมพันธ์การออกสำรวจภาษี และ
ออกหน่วยเคลื่อนที่จัดเก็บภาษีอากรแก่ประชาชนทั่วไปให้รับทราบ
อย่างทั่วถึง

ให้การสนับสนุนการคัดลอกข้อมูลเพื่อใช้เป็นฐานในการออกสำรวจ
ฐานภาษี

ประเมินผลความสำเร็จ

ก่อนการดำเนินการ

1. ข้อมูลผู้มีหน้าที่เสียภาษีที่รับโอนมาจากอำเภอขาดความสมบูรณ์และขาดความถูกต้องทันสมัย
รวมถึงประชาชนในพื้นที่ขาดความเข้าใจถึงหน้าที่ในการชำระภาษี ส่งผลให้ อบต. สามารถ
จัดเก็บรายได้จากภาษีอากรได้น้อย

หลังการดำเนินการ

1. ข้อมูลผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากรจัดเก็บเป็นระบบ ครบถ้วนและถูกต้องอยู่ตลอดเวลา
2. อบต. สามารถจัดเก็บภาษีอากรได้เพิ่มขึ้น คิดเป็นรายได้ภาษีอากรเพิ่มขึ้นเฉลี่ยปีละ 32.90%
รายละเอียดผลการจัดเก็บรายได้แสดงดังตารางแนบ

ตารางแสดงข้อมูลจำนวนผู้มีหน้าที่เสียภาษีและผลการจัดเก็บรายได้

	ภาษีบำรุงท้องที่		ภาษีโรงเรือนและที่ดิน		ภาษีป้าย	
	จำนวนผู้ เสียภาษี	รายได้	จำนวนผู้ เสียภาษี	รายได้	จำนวนผู้ เสียภาษี	รายได้
2541	1,197	19,867.17	140	11,223.00	30	7,680.00
2542*	1,189	20,777.05	146	35,552.00	21	4,640.00
2543**	459	18,568.96	165	39,863.00	20	7,600.00
2544	395	22,360.36	136	42,687.00	16	6,960.00
2545	630	91,639.26	189	61,982.63	28	6,842.00
2546	630	78,993.96	216	75,338.50	23	6,104.00

หมายเหตุ * ออกสำรวจฐานข้อมูลเพื่อการจัดเก็บภาษี เริ่มดำเนินการในปี พ.ศ. 2542

****** อบต. เคลื่อนที่เพื่อจัดเก็บภาษี เริ่มดำเนินการในปี พ.ศ. 2543

อุปสรรคและการแก้ไขปัญหา

อุปสรรค	การแก้ไขปัญหา
1. ประชาชนไม่เข้าใจเกี่ยวกับภาษีอากรท้องถิ่น และหน้าที่ในการชำระภาษีอากรดังกล่าว	1. อบต. ทาปลาตุก จัดทำแผ่นพับประชาสัมพันธ์และทำความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่พร้อมไปกับการออกหน่วยจัดเก็บภาษี
2. ประชาชนไม่ทราบข่าวสารวันและเวลาหรือจำนวนเงินที่ต้องชำระภาษี	2. ทำหนังสือแจ้งวันเวลาหรือจำนวนเงินที่ต้องชำระให้ประชาชนทราบล่วงหน้าเป็นระยะเวลา 20 วัน

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. ความร่วมมือร่วมใจของผู้นำชุมชนในการประชาสัมพันธ์แจ้งข้อมูลข่าวสารการออกสำรวจและการออกจัดเก็บภาษีอากรของ อบต. รวมถึงให้ความอนุเคราะห์ในการใช้สถานที่เป็นที่ออกหน่วยจัดเก็บภาษีชั่วคราว
2. ความร่วมมือของประชาชนที่ได้ชำระภาษีให้กับ อบต. อันจะช่วยนำไปสู่การจัดบริการที่ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนได้มากขึ้น

ความยั่งยืนในการดำเนินการ

การดำเนินการในออกสำรวจฐานภาษีและออกหน่วยเคลื่อนที่จัดเก็บภาษีนี้นี้มีความยั่งยืนในการดำเนินการสูง เนื่องจากประชาชนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี อีกทั้งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานดังกล่าวนี้ในระยะยาว นอกจากนี้ อบต. กำลังดำเนินการจัดทำระบบการสำรวจทรัพย์สิน เพื่อเป็นฐานการจัดเก็บภาษีที่ครบถ้วนสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ความเป็นไปได้ในการถ่ายทอดประสบการณ์

วิถีใหม่นี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งอื่นได้หากบุคลากรของ อบต. มีความตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่ อีกทั้งมีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนท้องถิ่นของตน

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

ชื่อ-นามสกุล : นายสวาท เพียรพนัสสัก
ตำแหน่ง : ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลทาปลาตุก
ที่อยู่ : 220 หมู่ 3 ตำบลทาปลาตุก อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน
โทรศัพท์ : (053) 507-333 ,(07) 1789930

ชื่อ-นามสกุล : นางเพ็ญศรี วุฒิวงศ์
ตำแหน่ง : ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลทาปลาตุก
ที่อยู่ : 220 หมู่ 3 ตำบลทาปลาตุก อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน
โทรศัพท์ : (053) 507-034

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีที่มีการริเริ่มวิถีใหม่ : พ.ศ.2542

ประเภทของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	องค์การบริหารส่วนตำบลทาบลาดุก
สถานที่ตั้ง	220 หมู่ 3 ตำบลทาบลาดุก อำเภอแม่ทา จังหวัด ลำพูน 51140
ขนาดพื้นที่	147.74 ตารางกิโลเมตร
งบประมาณรายจ่าย	3,525,782.07 บาท (ปีงบประมาณ 2542) 6.40 เงินเดือนและค่าจ้างประจำ
งบประมาณรายได้	3,811,165.49 บาท (ปีงบประมาณ 2542) 2.84 % จัดเก็บเอง 49.60 % รัฐจัดเก็บให้ 44.41 % อุดหนุน
จำนวนพนักงานและลูกจ้าง	5 คน 3 คน พนักงานท้องถิ่น 2 คน ลูกจ้างชั่วคราว
จำนวนประชากร	7,642 คน
จำนวนครัวเรือน	2,530 ครัวเรือน
ลักษณะของเมืองและ วิถีชีวิตประชาคม	อบต.ทาบลาดุกมีเขตการปกครอง 14 หมู่บ้าน สภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นภูเขา ป่าไม้ มีพื้นที่ราบ ลุ่มแม่น้ำซึ่งขนานกับลำน้ำแม่ทาและที่ราบตามหุบเขา สภาพพื้นที่โดยทั่วไปมีความอุดมสมบูรณ์เหมาะ แก่การเพาะปลูกทำการกสิกรรมและเกษตรกรรม ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ ทำนา ทำไร่ ทำสวน ปลูกข้าวโพดฝักอ่อน ทำสวน ลำไย สวนมะม่วง เลี้ยงโค บางส่วนรับราชการและเป็น ลูกจ้างในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือจังหวัดลำพูน วัฒนธรรมของประชาชนในตำบลทาบลาดุก โดยทั่วไป ประชาชนจะสืบทอดมาจากชาวไทยเผ่า ไทยลื้อและชาวยอง ดังนั้นวัฒนธรรมการพูดจึงนิยม พูดภาษาลื้อ ภาษายอง ภาษาพื้นเมืองและภาษาลาว ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ 1. ทรัพยากรป่าไม้ สภาพทั่วไปเป็นป่าเบญจ พรรณ พันธุ์ไม้ที่สำคัญได้แก่ ไม้สัก ไม้แดง ไม้ประดู่ ไม้มะค่า ไม้เต็ง 2. ทรัพยากรทางน้ำ แหล่งน้ำผิวดินที่สำคัญ ได้แก่ ลำน้ำแม่ทา 3. ทรัพยากรดิน ลักษณะดินส่วนใหญ่เป็นดิน ร่วนปนทรายและลูกรัง